

Sundheds- og Ældreministeriet

Dato: 20-09-2018

TALEPAPIR

Det talte ord gælder

[20. september 2018 kl. 10.30-12, lokale 2-080, Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg]

Samrådsspørgsmål AY og AZ stillet af Flemming Møller Mortensen (S):

AY: *Ministrene bedes redegøre for, om det er lovlig placering af cigaretter, når British American Tobacco laver kontrakter med diskoteker og restaurationslivet, der indebærer, at cigaretterne får en plads i en oplyst montre i baren?*

AZ: *Agter regeringen at tage nye politiske værktøjer i brug for at hæmme tobaksindustriens mulighed for at lokke flere unge til at begynde at ryge, når de færdes i nattelivet, eksempelvis i form af øget kontrol med de kontrakter, som tobaksindustrien indgår med restauranter og barer, ved at kræve offentlighed om disse kontrakter eller ved at skærpe kontrollen med måden, tobak udstilles på i nattelivet?*

Tak for spørgsmålene, som jo giver mulighed for at vi også kan fortælle lidt om reglerne for placering af tobaksvarer og arbejdet for at beskytte unge mod rygning også i nattelivet.

Jeg vil først besvare de dele af samrådsspørgsmålene, som vedrører tobaksreklameloven. Og så vil erhvervsministeren komme nærmere ind på, hvordan der bliver ført tilsyn med, at reglerne i tobaksreklameloven bliver overholdt.

Jeg vil egentligt også gerne starte med at slå fast, at det er ulovligt at reklamere for tobaksprodukter i Danmark – også i nattelivet.

Tobaksreklameloven forbyder ikke, at en bar og et diskotek kan have cigaretpakker stående. Men det fremgår direkte af loven, at udstilling af tobaksvarer kun må ske neutralt i forbindelse med betalingskasser, barer og lignende.

Tobaksvarer må f.eks. placeres på hylder og i skabe ved eller under kassen, disken eller baren. Hyldeerne, skabene og boksene må ikke få en størrelse eller en udformning, som giver en reklameeffekt.

Desuden er al sponsorering til fordel for tobaksvarer forbudt. Det samme gælder for enhver form for uddeling, der har til formål at fremme afsætningen af tobaksvarer.

Lad mig også slå fast, at man ikke kan aftale sig ud af, at loven ikke skal overholdes. Loven skal overholdes, og det gælder selvsagt diskoteker såvel som andre steder.

En restaurant eller en bar kan godt vælge at indgå en aftale med et tobaksfirma om at sælge deres produkter. At de vælger, at nogle produkter skal stå fremme og andre ikke, jamen det er sådan set sagen uvedkommende, når vi taler om reklame for tobaksvarer. Alle der sælger tobak – om det så er et supermarked, kiosken nede på hjørnet eller et diskotek – skal overholde loven.

Det er Forbrugerombudsmanden, der fører tilsyn med tobaksreklameloven, og om den bliver overholdt. Det vil erhvervsministeren så gå mere ind i. Jeg vil ikke gå nærmere ind i den del. Men jeg har behov for at gøre det klart, at vi med den nuværende lovgivning og Forbrugerombudsmandens tilsyn grundlæggende har et stærkt fokus på, at der ikke skal reklameres for tobak i Danmark. Loven er meget klar på det punkt.

I regeringen har vi også et mål om, at vi skal have en røgfri generation i 2030. Det er et ambitiøst mål, som vi ved kræver en indsats fra mange forskellige aktører, hvis vi skal nå i mål.

Nu handler spørgsmålene til det her samråd jo om nattelivet. Og her er det selvfølgelig også på sin plads at spørge: Har vi de rigtige redskaber og virkemidler på plads?

Som sagt så har vi et totalt reklameforbud. Men vi har jo egentligt mere end det. Fordi tilbage i 2007, der tog den daværende indenrigs- og sundhedsminister – og nuværende statsminister – initiativ til rygeloven, som jo betyder, at man ikke må ryge på diskotekerne (med undtagelse af de helt små).

Når de unge bevæger sig rundt i nattelivet, så er de også beskyttet af det rygeforbud, vi har i dag og så også af reklameforbuddet. Derfor der synes jeg sådan set, at hvis vi kigger på den samlede regulering, jamen så har vi taget initiativer, som sådan set sikrer, at vi også skaber nogle røgfri miljøer, også når vi taler nattelivet.

Skal vi videre i forhold til at beskytte de unge mod rygning, så tror jeg det kræver, at flere tager ejerskab – bl.a. også dem, der sælger tobak. Det er ene og alene forhandlernes ansvar, at de ikke sælger tobak til børn og unge under 18 år. Præcis ligesom det er forhandlernes ansvar, at de ikke reklamerer for tobaksvarer. Det ansvar skal de tage på sig.

Men som diskotek, bar eller restaurant, så kan man jo også gøre mere.

Det har vi bl.a. set på detailhandlens område, hvor en række supermarkeder har valgt at gemme tobakken væk. Ikke fordi vi med loven i hånden har sagt, at det skulle de, men fordi de selv tager ansvar. Det synes jeg er et prisværdigt initiativ, som også er værd at nævne i denne her sammenhæng, fordi på samme måde har man jo også mulighed for at være åben om, hvilke aftaler man laver med tobaksindustrien. Eller man har mulighed for at sige som diskotek, ”vi har slet ikke tobaksvarer her hos os”.

Tobak under disken, aftaler op på disken eller noget helt tredje. Jeg synes, det afgørende er, at alle tager ansvar for, at vi også når den fælles ambition om, at vi skal have en røgfri generation i 2030, og vi dermed ikke har børn og unge, der ryger.

Vi, som regering og jeg, som sundhedsminister, er også optaget af, hvordan vi gør det nemt for de unge at vælge cigaretterne fra. Og der er der jo flere måder, hvor vi kan hjælpe det på vej... og jo flere måder vi kan hjælpe det på vej på, jo bedre. Og det handler også om kampagneaktiviteter som "BUT WHY", som også skal være med til at gøre de unge selv bevidste om konsekvenserne af rygning, men også at gøre det ikke sejt at ryge, fordi vi har sådan set også behov for at nå ud til nogle af de ca. 40 unge, børn og unge, som hver dag tænder en smøg, og som bliver faste rygere, og de konsekvenser der følger med.

Så når det kommer til at beskytte de unge i nattelivet, så har vi en grundlæggende stram lovgivning. Vi har rygeloven, og vi har forbud mod at reklame for tobaksvarer. Og det er Forbrugerombudsmanden, der fører tilsyn med, at lovgivningen bliver overholdt. Og så er det så også, på det her område, også en anmodning herfra om at der også er enkelt-aktører, der engagerer sig og tager ansvar, og som går foran på det her område, så vi netop kan nå ambitionen om en røgfri generation i 2030.

Tak for ordet.